

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-136/11-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Mateřská škola Lomnička, okres Brno – venkov příspěvková organizace
Sídlo:	Lomnička 29, 666 01 Tišnov
IČ:	70 996 334
Identifikátor:	600 109 658
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Alenou Stejskalovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	obec Lomnička
Místo inspekční činnosti:	Lomnička 29
Termín inspekční činnosti:	22. – 24. únor 2011

Inspekční činnost byla vykonána na základě podnětu rodičů.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon). Získávání a analýza informací o vzdělávání dětí podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a) školského zákona. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Na základě podnětu byla inspekční činnost zaměřena zejména na hodnocení organizace a podmínek provozu mateřské školy (dále MŠ), naplňování cílů předškolního vzdělávání, bezpečnost a ochranu zdraví dětí, personální a materiální podmínky.

Aktuální stav školy

Mateřská škola Lomnička, okres Brno – venkov, příspěvková organizace vykonává činnost MŠ s nejvyšším povoleným počtem 25 dětí a školní jídelny - výdejny. Nachází se v upraveném prostředí na okraji vesnice. Má dlouholetou historii, která spadá až do roku 1803. Sídlí v přízemních prostorách jednopatrové budovy bývalé základní školy. Od minulé inspekce (2004) v ní byly provedeny rozsáhlé opravy plynového topení,

venkovní fasády a nátěrů, kuchyně a sociálních zařízení. K budově patří malý dvorek, který je pro sportovní vyžití dětí nevhodný. Je úložištěm stavebního materiálu pocházejícího z rekonstrukce budovy. Školní zahrada svojí rozlohou skýtá dětem dobré zázemí, je však vybavená jen základními herními prvky.

MŠ má jednu třídu, jejíž kapacita je v posledních třech letech zcela naplněna. Navštěvují ji vedle místních dětí i dojíždějící z okolních obcí. Z celkového počtu přijatých dětí jich 8 zahájí k 1. září 2011 povinou školní docházku a 2 z nich ji mají odloženou. V MŠ je 1 dítě se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), 1 mladší tří let a 4 děti s docházkou na 4 hodiny denně.

Děti se vzdělávají podle vzdělávacího programu s názvem *Školní vzdělávací program v Mateřské škole Lomnička pro školní rok 2009 – 2012* (dále ŠVP PV).

Ve škole pracují pouze dvě pracovnice, ředitelka a učitelka (dále zaměstnankyně). Zaměstnankyně nemá pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává, odbornou kvalifikaci. Funkci vykonává na základě *Dohody o pracovní činnosti* v rozsahu 20 hodin týdně. Dohodu každoročně uzavírá na školní rok, a to vždy na období od 1. září do 30. června. Tento stav trvá dlouhodobě. Vedle funkce učitelky má další 2 pracovní poměry, a to na činnost školnice s úvazkem 0,56 a pracovnice výdeje stravy s úvazkem 0,19.

Provoz v MŠ byl dlouhodobě (od roku 1995) nastaven od 6:30 do 15:30 hodin. Až po urgenci jednoho rodiče došlo od 14. února 2011 k jeho prodloužení do 15:45 hodin. I takto nastavená délka provozu MŠ plně nevyhovuje požadavkům rodičů. Měsíční výše úplaty za předškolní vzdělávání byla ve školním roce 2010/2011 stanovená pro děti s celodenní docházkou ve výši 300,-Kč, s nepravidelnou docházkou ve výši 200,- Kč a pro dítě docházející do MŠ na pět dnů v měsíci ve výši 150,-Kč.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP PV

Základním dokumentem, který MŠ pro plánování vzdělávací činnosti využívá je ŠVP PV. V jeho zpracování došlo od minulé inspekce k pozitivnímu posunu. Vychází z publikace *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole*. Způsob zpracování, informační hodnota a struktura ŠVP PV je vyhovující. Svým vzdělávacím obsahem tvoří dobrý základ pro osobnostní rozvoj dětí. Obsahuje promyšlený systém hodnocení. Je instruktivní pro rodiče, kterým mimo jiné nabízí i aktivní podporu související s provozem školy. Uvádí např.: „...po dohodě s rodiči lze provoz školy upravit (str. 3), škola věnuje pozornost respektování jejich požadavků (str. 7, 8), MŠ umožňuje délku pobytu dětí v MŠ dle potřeb rodičů (str. 9), vytváří s rodiči vztah plný důvěry, otevřenosti, se vzájemným respektem a porozuměním (str. 11), v případě rodinných krizí, okamžitě rodičům pomáháme, snažíme se vycházet vstříc (změny v docházce), (str. 12)...“. Tato nabízená vstřícnost je v rozporu s informacemi, na které písemně upozornili někteří rodiče. Z tohoto důvodu je ŠVP PV formálním dokumentem, který není v praxi úspěšně naplňován. Fyzickou prohlídkou MŠ bylo zjištěno, že ředitelka nezveřejnila pro rodiče na přístupném místě v MŠ celý obsah ŠVP PV, pouze jen 5 stran z celkového počtu 38 (porušení ustanovení § 5 odst. 3 školského zákona). Tento nedostatek odstranila ihned při inspekci.

Pro přípravu vzdělávání dětí ve třídě používají učitelky třídní vzdělávací program. Směřuje k vytváření klíčových kompetencí a se ŠVP PV tvoří logicky propojený celek. Účinnost plánů učitelky pravidelně sledují a posuzují prostřednictvím konzultací v rámci pedagogické rady. MŠ nastavila účinný systém i pro vyhodnocování vzdělávacích výsledků dětí. Analyzuje příčiny jejich případných neúspěchů, ale nestanovuje postup jejich nápravy. Výjimku tvoří dobře zpracovaný plán osobnostního rozvoje dítěte se SVP,

který zpracovala ředitelka MŠ. Poskytuje mu komplexní péči a cíleně ho připravuje na školní docházku. Přístup odborníků školského poradenského zařízení (dále ŠPZ) ve prospěch vzdělávání dítěte je dle vyjádření ředitelky neúčinný. Nesleduje průběžně pokroky dítěte, které bylo odborníky ŠPZ k integraci doporučeno.

Děti využívají ke vzdělávání tři dostatečně prostorné třídy, z nichž jedna funguje jako lehárna. Všechny jsou vybaveny esteticky a lákavě, děti se na jejich výzdobě aktivně spolupodílí. Celý interiér MŠ působí útulně a má charakter rodinného zázemí. Svoji čistotou a bezpečností podporuje zdravý vývoj dětí. K jejich správnému sezení přispívá sedací nábytek. Ke spontánním činnostem motivovalo děti vhodně uspořádané prostředí tříd a přístupnost hraček, kterých má MŠ dostatek. Dětská hra probíhala zcela přirozeně, byla tvořivá, s prvky fantazie, schopnosti kooperace. Děti při činnostech dokázaly uplatňovat svoje zkušenosti a poznatky. Uměly vyjádřit svůj postoj a rozhodnutí. Z celkové pracovní atmosféry vyzařoval jejich zájem. Mimořádně zdvořilé bylo chování dětí k dítěti se SVP. Ochotně mu pomáhaly. Učitelky citlivě zohledňovaly jeho momentální náladu. Využívaly kladné hodnocení k posilování jeho sebedůvěry i pocitu jistoty. Cíleně u něho podporovaly pracovní a sebeobslužné dovednosti.

Děti dosahovaly kvalitní výsledky v oblasti jemné motoriky a ve vyjadřovacích schopnostech. V pracovních dovednostech prokázovaly velkou samostatnost a obratnost. Přirozeným způsobem využívaly pitný režim. Byly důsledně vedeny k upevňování hygienických a zdvořilostních návyků. Pro pohybové aktivity měly dostatek prostoru. Z důvodu pozdějšího příchodu však měly méně času uspokojit svoji základní potřebu – hrát si. Docházelo ke zkracování činností, a to z důvodu jejich brzkého odchodu na pobyt venku. Ten je podle režimu dne stanoven již od 9:15 hodin. Z organizace vzdělávání bylo patrné, že učitelky začínají uvolňovat přechody mezi spontánními a řízenými aktivitami. Uplatňované metody a přístupy v řízených činnostech však neposkytovaly dostatečný prostor pro aktivní učení dětí. Nesměřovaly k jejich stimulaci a důslednému hodnocení průběhu práce i výsledků. Vzdělávací nabídka neodpovídala konkrétním možnostem a potřebám dětí. Menší prostor byl vytvořen pro rozvoj fantazie a prožitkového učení. Riziko bylo zjištěno při odpoledním vzdělávání, při kterém neměly děti dostatečně zajištěn dohled a kvalitní vzdělávání. Učitelka připravovala dětem ve vedlejší místnosti odpolední svačiny, což nelze (porušení ustanovení § 5 odst. 1 vyhlášky č. 14/2004 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů).

O průběhu a výsledcích vzdělávání dětí jsou rodiče dostatečně informováni především při denním setkávání. Zdrojem informací jsou společná setkávání, třídní schůzky a nástěnky v šatně. K průběžnému informování o činnosti školy slouží i webové stránky obce a propagační letáčky. Ředitelka se pravidelně účastní veřejných schůzí obce, na kterých zřizovatele informuje o činnosti školy a zodpovídá případné dotazy občanů. V rámci poradenské činnosti nabízí rodičům odbornou literaturu a zprostředkovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením prověřování školní zralosti.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

MŠ vykonává činnost podle údajů, za kterých byla zařazena do rejstříku škol a školských zařízení. Vytváří vhodné předpoklady pro rovný přístup k předškolnímu vzdělávání. Dobře informuje o způsobu přijímání dětí a vzdělávací nabídce, a to prostřednictvím oznámení ve škole, webových stránek obce a vyhlášení místním rozhlasem. Při přijímání dětí postupuje v souladu s právními předpisy a respektuje stanovená kritéria.

ŠVP PV obsahuje všechny informace požadované *Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání*.

Dlouhotrvajícím rizikem pro naplňování ŠVP PV jsou neutěšené personální podmínky. Předpoklady školy ke vzdělávání, jeho organizace, bezpečnost a ochrana zdraví dětí jsou tímto stavem vážně ohroženy. Ředitelka se tímto stavem dlouhodobě nezabývá a nepřijímá účinná opatření k jeho zlepšení. V průběhu inspekce sdělila, že situaci v roce 2010 neřešila převážně z důvodu pracovních zásluh zaměstnankyně (viz písemné vyjádření ředitelky).

Ředitelka vzhledem ke své funkci má přímou pedagogickou činnost u dětí 24 hodin týdně a navíc čerpá přespočetné hodiny ve výši 2,25 hodin týdně. Analýzou její pracovní doby bylo zjištěno, že vzdělává děti denně 5,25 hodin, což je 26,25 hodin týdně a nekvalifikovaná učitelka 20 hodin přímé práce u dětí. Tyto jejich hodiny odpovídají současně nastavené délce provozu, která je 9,25 hodin denně, což je 46,25 hodin za týden. Rozborem pracovní doby zaměstnankyně bylo zjištěno, že pracuje v MŠ denně 10,5 hodiny. V pracovním poměru jako školnice pracuje od 6:00 – 6:30, 7:15 – 7:30, 8:15 – 9:00, 9:15 – 10:00, 10:30 – 12:00 a 15:45 – 16:30 hodin. Funkci učitelky vykonává od 6:30 – 7:15, 9:00 – 9:15, 12:30 – 14:15 a 14:30 – 15:45 hodin. Mimo uvedené činnosti pracuje ještě jako pracovnice výdejny stravy a to v době od 7:30 – 8:15, 12:00 – 12:30 a 14:15 – 14:30 hodin. V době od 14:15 – 14:30 (odpolední svačinky), není zajištěna přímá pedagogická činnost u dětí.

Při prodloužení délky provozu školy do 16:30 hodin (požadavek některých rodičů) by setrvala zaměstnankyně v MŠ denně 11,5 hodiny. Do této délky doby však není ještě započtena další práce související s její přímou pedagogickou činností (viz *Vyhláška 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených MŠMT, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí*). Z toho vyplývá, že prodloužení požadovaného provozu MŠ do 16:30 hodin ztěžuje kumulace tří funkcí na zaměstnankyni, nízký počet pracovníků a jejich snížené úvazky.

Od minulé inspekce byl zaznamenán nárůst dětí (z 18 na 25). Průměrný počet dětí na jednu učitelku v roce 2010 činil 18,8 dětí, což převyšuje krajský normativ (12,34) i celorepublikový průměr (11,25). Krajem přidělený normativní počet zaměstnanců v březnu 2010 činil celkem 2,60, z toho pro pedagogické pracovníce bylo stanoveno 1,78. Po úpravách (vyčlenění na dohodu o pracovní činnosti a přespočetné hodiny) byl pedagogickým pracovnícům určen limit ve výši 1,42. Rozpisem rozpočtu na rok 2010 byl celkový limit zkrácen a stanoven ve výši 1,96 (včetně překročení), což je o 0,64 úvazku méně, než byl stanoven výpočtem rozpočtu. V průběhu roku dostala MŠ z důvodu integrace dítěte navýšení úvazku o 0,05. Výše provedenými změnami v limitu počtu pracovníků nemůže ředitelka zajistit souběžné působení učitelek ve třídě ve prospěch účinné podpory individuálního rozvoje osobnosti dítěte (např. při obědě, ukládání dětí ke spánku, při jejich pobytu venku).

Tyto výše uvedené okolnosti se nepříznivě dotýkají jak organizace a podmínek provozu školy, tak i oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP). Systém DVPP je neúčinný a nepodporuje zdárnou realizaci ŠVP PV. Je založen jen na studiu literatury. Práce se sebevzděláváním není cílevědomá a systematická. Jsou zde nedostatky, které nezvyšují práci pedagogické pracovníce ani ředitelky školy. Málo účinný je i kontrolní systém, a to z hlediska metodického a odborného vedení nekvalifikované učitelky.

Ředitelka MŠ splňuje pro výkon svojí funkce zákonem stanovené předpoklady. Má dlouholeté řídicí zkušenosti. Zpracovala dobře vlastní hodnocení školy, které je přínosné pro její další rozvoj. Vzhledem k počtu pracovníků je vnitřní informační systém zcela funkční. Kontrolou dokladů o přijímání dětí bylo zjištěno, že jednomu dítěti doklad o rozhodnutí k přijetí k předškolnímu vzdělávání chyběl (porušení ustanovení § 28 odst. 1

písm. c) školského zákona). Tento nedostatek ředitelka odstranila ihned při inspekci. Další kontrolovaná dokumentace byla vedena v souladu s právními předpisy. V průběhu inspekce ředitelka odstranila formální nedostatky v třídní knize, školním řádu, režimu dne a evidenčních listech.

Úspěšnost dětí pozitivně ovlivňují vytvořené materiální podmínky. Na jejich zlepšování se podíleli v roce 2010 svými finančními prostředky zřizovatel i státní rozpočet. Pro naplňování ŠVP PV má MŠ dostatek finančních prostředků.

Závěry, celkové hodnocení školy

MŠ poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Po odstranění nedostatku při inspekci lze uvést, že MŠ dodržuje podmínky k přijímání dětí ke vzdělávání podle příslušných právních předpisů. Nemá vytvořený funkční systém v oblasti zajištění bezpečnosti dětí při odpoledním vzdělávání a na školním dvorku.

Zpracovaný ŠVP PV je dobrým předpokladem pro vzdělávání dětí. Výsledky vzdělávací činnosti měly dobrou úroveň.

Od poslední inspekce v roce 2004 se v MŠ zvýšil výrazně počet dětí, ale počet pracovníků zůstal stejný, což je vážným rizikem, které ohrožuje efektivní organizaci vzdělávání. MŠ má rezervy, které nepřispívají k celkové úspěšnosti dětí a týkají se:

- a) bezpečnosti dětí při jejich odpoledním vzdělávání (porušení ustanovení § 5 odst. 1 vyhlášky č. 14/2004 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů),
- b) personálních podmínek (viz text),
- c) DVPP (viz text),
- d) kontrolní činnosti (viz text),
- e) organizace a podmínek provozu školy (viz text).

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30 dní požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na Českou školní inspekci, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30. září 2011 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu.

Přílohy inspekční zprávy

Příloha č. 1 - Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Jihomoravského inspektorátu, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně 11. března 2011

(razítko)

Mgr. Marie Koutná, školní inspektorka

Koutná v. r.

Mgr. František Píštěk, kontrolní pracovník

Píštěk v. r.

Ing. Antonie Navrátilová, kontrolní pracovnice

Navrátilová v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Brně 11. března 2011

(razítko)

Alena Stejskalová, ředitelka MŠ

Stejskalová v. r.

Připomínky ředitelky školy:

Připomínky nebyly podány.